

המחלקה הוטרינרית מועצה מקומית אלפי מנשה

יוני 2026

תושבים יקרים,

בשנים האחרונות אנו מתמודדים עם עלייה באוכלוסיית שפני הסלע ביישוב. תנאי השטח המקומיים – טופוגרפיה סלעית, מקומות מסתור רבים ושפע מקורות מזון – יוצרים עבורם בית גידול מתאים במיוחד.

חשוב לציין כי **שפני הסלע עצמם אינם יכולים להעביר את המחלה באופן ישיר** וההדבקה מתרחשת דרך עקיצה של זבוב החול בלבד.

לאחרונה אובחן שפן סלע ביישוב סלעית אשר נדבק בכלבת, מקרה נדיר שטרם תועד בארץ ומקרה שלישי בעולם, השפן אובחן לאחר שנמצא מת מפצעי נשיכה ע"י בעל חיים נגוע בכלבת ולא שרד את הנשיכה בכדי להעביר את הנגיף.

נציין כי אלפי מנשה כחלק מאזור השומרון הוא ישוב שמוגדר ברמת סיכון גובהה לכלבת, מצ"ב הסבר בנושא: **כלבת- עדכון חשוב לתושבים!**

הרשות המקומית פועלת באופן שוטף לצמצום המפגע, תוך איזון בין שמירת הטבע לבין הגנה על בריאות הציבור. כלל הפעולות מבוצעות בהתאם להיתרים הנדרשים ועל פי הנחיות הגורמים המוסמכים, ובכלל זה רשות הטבע והגנים, המשרד להגנת הסביבה ואנשי מקצוע מתחומי בריאות הציבור, האקולוגיה והוטרינריה.

עם זאת, בשל מאפייני השטח ביישוב, הצלחת ההתמודדות תלויה גם בשיתוף פעולה של התושבים.

לכל תושב יש יכולת להשפיע על היקף פעילות שפני הסלע בסביבת ביתו.

1. מניעת מקומות מסתור

לפנות ערימות אבנים, פסולת, גרוטאות וחומרי בנייה שאינם בשימוש.

לצמצם חללים ומחילות בין סלעים, קירות תמך ומבנים ככל שניתן.

לסגור פתחים ומקומות מסתור אפשריים מתחת למחסנים, דקים ומבנים קלים.

2. צמצום מקורות מזון

לא להאכיל שפני סלע.

לא להשאיר מזון לחיות מחמד בשטח פתוח מעבר לזמן ההאכלה.

לא להשאיר שאריות מזון, פירות שנשרו או פסולת אורגנית בחצר

רח' גילבוע 116 אלפי מנשה מיקוד 44851 טל' 09-9538231 פקס: 09-7947460

דואר אלקטרוני: reute@alfe-menashe.muni.il

המחלקה הוטרינרית מועצה מקומית אלפי מנשה

מחלת הלישמניאזיס ("שושנת יריחו") היא מחלה טפילית הפוגעת בעור ומופיעה בצורת פצע כואב שלעיתים משאיר צלקת. ההדבקה בטפיל מתרחשת אך ורק ע"י עקיצה של זבוב החול, חרק קטנטן. ההדבקה בטפיל עלולה להתרחש כאשר הזבוב עוקץ את שפני הסלע, שעשויים להיות נשאים של הלישמניה, ולאחר מכן עוקץ את בני האדם ובכך מעביר את המחלה. זבוב החול פעיל בעונות החמות ובשעות הערב והלילה בלבד.

הנחיות המשרד להגנת הסביבה לתושבים המתגוררים בישובים בהם עלולים להימצא זבובי חול טפילי לישמניה:

מחוץ לבית – חשוב!!

- **חשוב ביותר!** למרוח בעיקר בשעות הערב חומר דוחה יתושים על האזורים החשופים של העור – בעיקר פנים וצוואר, בעת שהיה מחוץ לבית.
- מומלץ ללבוש בגדים ארוכים בשעות אחה"צ והערב.
- מניעת הצטברות מפגעים כמו דליפת מים וביוב והצטברות אשפה.
- מומלץ להתקין בחלונות רשתות עם חורים זעירים (רשת חממה) על מנת למנוע מזבובי החול לחדור פנימה.
- אם גילית זבובי חול בדירתך (זבובי החול ניכרים בכנפיהם המורמות ובמעופם בצורת דילוגים) אפשר לקטול אותם בעזרת שאיבה עם שואב אבק, לרסס אותם בתכשירים ביתיים המאושרים לחרקים מעופפים או באמצעות חומר הדברה על מקומות העמידה של זבובי החול.
- ניתן להשתמש בלוחיות אידוי לדחיית יתושים גם להרחקת זבובי חול.
- ניתן למנוע מזבובי החול לעוף בתוך הבית על ידי הפעלת מזגן או מאוורר תקרה.
- המלצות להקמת גדר סביב גינות הנוי, חצרות הבתים בצורת "T" כך שהגדר בגובה כ- מטר חצי ובקצה העליון מדף כלפי חוץ שיעצור את טיפוס השפן.
- טיפול במסלעות הנמצאות בגינות הפרטיות.

רח' גילבוע 116 אלפי מנשה מיקוד 44851 טל' 09-9538231 פקס: 09-7947460

דואר אלקטרוני: reute@alfe-menashe.muni.il

המחלקה הוטרינרית מועצה מקומית אלפי מנשה

חשוב לציין כי בשנים האחרונות נעשו פעולות שונות על מנת לצמצם את התחלואה במחלת הלישמניוזיס עם זאת טרם נמצא פתרון יחיד וברור להדברת המזיקים ברמה הארצית.

לטובת שמירת בריאות ציבור תושבי הישוב יש צורך בשיתוף פעולה של התושבים, אנא הקפדה על הנחיות המשרד להגנת הסביבה ודיווח למוקד המועצה\מחלקה וטרינרית על תושבים שנדבקו במחלה.

כמו כן דווח על שפני סלע, ניתן לדווח למוקד המועצה.

בברכה,

מחלקה וטרינרית מועצה מקומית אלפי מנשה.

רח' גילבוע 116 אלפי מנשה מיקוד 44851 טל' 09-9538231 פקס: 09-7947460

דואר אלקטרוני: reute@alfe-menashe.muni.il